

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Mands Minde 1788-1838. Foredrag over det sidste halve Aarhundredes Historie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. VI. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1838_599-txt-shoot-idm392/facsimile.pdf (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Stærke, dybe Vemodstener,
dæmpede Basuneklang,
milde Sus af Begekroner,
Bølgeskvulp mod grønne Yang,
Kæmpedron af Tor og Skrymner,
kristelige Jubelhymner, —
kom I fra det samme Bryst?

Dommedagens Tordenstemme,
stræng og dog saa kjærlig varm,
bævende vi kan fornemme
gjennem Døgnets Dværgelarm.
Fjeldskred fra det gamle Norden
ruller ned og ryster Jorden,
Krybet sammenkrømper sig.

Hvorfor bryde disse Flammer,
denne livstovsvangre Luft,
som vort Sind saa sælsomt rammer,
fast lig glente Dømmes Duft? —
Fra en sjælfald Klippes Tinder,
ved hvis Sne vort Syn henvinder
i et himmelsk Hjærtedyb.

Det er Dansken, Præsten, — Brages,
Sagas, Volas Søn —, hvis Røst
lod de svundne Kræfter dages,
som har Nordens Aand forløst.
— Døden kan vel Stemmen dæmpe,
Ordet staar som evig Kæmpe,
lever sejrrig her i Nord.*)

Af andre Vidnesbyrd skal her først medtages „Et Brev til Kjøbenhavnspostens Redaktør“ fra en Tilhører (Frederik Barfod), trykt i Kbhvnsposten f. 1838, Nr. 288 og aftrykt i Nord. Kirketidende f. s. A. Nr. 48. Det er interessant

*) Med Ændringer i sidste Vers optaget i Lyriske Digte, udg. af P. L. Møller, 1840, S. 135.

hermed at sammenligne den Forelæsning (den 34te), hvoraf i Brevet gives et Uddrag efter Hukommelsen. En saadan Sammenligning vil nemlig vise, i hvor høj en Grad det mundtlige Foredrag har udformet og omformet det skrevne Udkast, og der ydes os derved en Maalestok for Bedømmelsen af det her udgivne Haandskrifts Forhold til de holdte Forelæsninger. Brevet lyder i sin Helhed saalunde:

Paa Borchs Kollegium, paa det samme Auditorium, hvor saa mange af os, selv fjerde, femte, har sødelig sovet over de lærdeste Forelæsninger, noget Menneske vilde høre, begyndte Grundtvig den 20de Juni — Festen for Stavnsbaandets Løsning — en Række af offentlige Forelæsninger, som han endnu fortsætter hveranden Aften. At paa dem enhver siddende Plads er optagen en halv Time, inden Forelæsningen begynder, at hverken Bænkene eller de afukkede Stole kunne slaa til, og ikke engang Auditoriets Gange, tæt stavede lige indtil Katederet, paa hvis Podtrin hver Aften en syv, otte Stykker maa bænke sig, mens en hel Del desuagtet hyppig maa staa langt ud paa den aabne Trappegang, det kan nu vel lige lidt interessere den lærde og den ulærde Almeenhed; i det mindste har det lige lidt hidtil kunnet skaffe et rummeligere Lokale til Veje, enten paa den store Universitetsbygning, eller paa den polytekniske Lærestalt, eller paa det asiatiske Kompagni. — Ved denne Kjendsgjæring vil jeg derfor heller ikke opholde mig længere, men gaa lige over til en anden Fortælling, som vi vel dristig kunne lægge til de øvrige Tegn paa et friskere og fyldigere Liv, som mere og mere rører sig hos os, og som maa sejre over al den Dødsighed, i hvilken vi saa længe vare hensunkne.

Det var om Danmarks indre Tilstand i hine Aar, da det, børsøvet sine stolte Orieggere, maatte fortsætte Kampen mod en overlegen Fjende, at Grundtvig i Aften talte. Med levende Begejstring skildrede han, hvorledes vi ogsaa i hine Aar havde haft Hjertet paa det rette Sted, og at, om end Tysken havde haft aldrig saa megen Ret, naar han paastod, at vi havde tabt Hovedet, saa var det dog atter voxet ud, og det var intet ringe Vidnesbyrd om en sund og kraftig Konstitution. Havde man imidlertid sagt, at Kampen paa Kongedybet, ved hvilken dette Hundrebaar viede sig til Stordaad og til Folkelivets Fornøelse, at den kun var gaet saa heldig af, fordi Bløkskibene laa faste, saa de nødvendig

